

2012-02-06

Dnr 43-2011:1667

Falu kommun
info@falun.se

Rektorn vid Lingshedsskolan
arne.nygren@falun.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Lingshedsskolan
i Falun

Tillsyn av Linghedsskolan

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Falun under, Hösten 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Linghedsskolan besöktes av Skolinspektionen den 30 november 2011.

Vid Linghedsskolan i Falu kommun bedrivs en verksamhet som ger eleverna goda förutsättningar att nå målen för utbildningen. Värdegrundsarbetet på skolan är gediget och ger goda resultat. Skolinspektionens elevenkät, intervjuer med elever och inspektörernas egna observationer i verksamheten visar på en lärandemiljö som är trygg och där eleverna trivs.

Skolans sammanställningar av elevernas kunskapsresultat i årskurs 5. I engelska når 70 procent av eleverna kunskapskraven, i matematik 90 procent och i svenska 80 procent. I övriga ämnen når 100 procent av eleverna kunskapskraven. I samtal med lärare och rektorn på skolan framkommer dock att dessa resultat inte är helt tillförlitliga utan mer en uppskattning av elevernas kunskaper. Resultaten på de nationella ämnesproven år 2010 för årskurs 3 och årskurs 5 indikerar att skolan måste förbättra elevernas kunskapsresultat. Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till. Inte heller upprättas åtgärdsprogram i den omfattning som behövs.

Det systematiska kvalitetsarbetet med rutiner för hur planering, uppföljning, och utveckling av utbildningen på en övergripande nivå ska genomföras saknas till stora delar på skolan. Kvalitetsarbetet behöver därmed stärkas och utvecklas på skolan.

Vid Skolinspektionens utbildningsinspektion våren 2005 påtalades bland annat brister i skolans former för uppföljning och analys av elevernas resultat, det pedagogiska utvecklingsarbetet och att inte alltid åtgärdsprogram upprättas för elever i behov av särskilt stöd. Dessa brister kvarstår fortfarande efter sex år vilket är anmärkningsvärt.

Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Lingshedsskolan i Falun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Falu kommun att senast den **6 maj 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Säkerställa att eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver (3 kap. 8 § tredje stycket skollagen, Lgr 11 2.8 Mål och riktlinjer, Rektors ansvar).
- Rektor ska se till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning så att

I detta ingår att:

- De skriftliga omdömena avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven och en sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).
- I de individuella utvecklingsplaner framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Trygghet och studiero

Skolans plan mot kränkande behandling av barn och elever uppfyller inte författningarnas krav.

Ni ska därför säkerställa att det upprättas en plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav.

- Skolans plan mot kränkande behandling av barn och elever uppfyller inte författningarnas krav (6 kap. 9 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § skollagen).

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Tre gånger per läsår ska alla kommunens skolor redovisa elevernas måluppfyllelse i samtliga ämnen till skolförvaltningen i kommunen. I de underlag som Skolinspektionen tagit del av redovisar Lingshedsskolan 100 procentig måluppfyllelse i samtliga ämnen utom där det finns nationella ämnesprov. I samtal med rektorn och lärarna framkommer dock att de 100 procentiga resultaten inte är helt tillförlitliga utan mer är en uppskattning av elevernas kunskaper. I de ämnen eleverna har nationella ämnesprov uppvisar skolan att 83 procent av eleverna i årskurs 3 och 70 procent av eleverna i årskurs 5 når kunskapskraven. Resultaten på de nationella ämnesproven och uppgiften från lärare och rektorn att resultaten i övriga ämnen mer är en generell uppskattning av kunskapsresultaten än en bedömning som lärarna ska göra utifrån kursplanernas syfte och kunskapskrav indikerar att det finns ett utrymme för skolan att förbättra elevernas kunskapsresultat.

Resultaten av värdegrundsarbetet.

Rektorn, lärarna och framförallt eleverna beskriver ett målinriktat värdegrundsarbete med såväl förebyggande som åtgärdande insatser på skolan. Eleverna beskriver hur de har getts möjlighet till delaktighet i framtagandet av skolans plan mot kränkande behandling, på skolan kallad Likabehandlingsplan. Tack vare deltagandet känner eleverna väl till innehållet i planen. Skolan har också trivselregler. Även här har eleverna varit delaktiga i utformandet. En elev säger "enda gången våra lärare blir arga är om vi bryter mot våra regler." Det förebyggande arbetet bygger i stor utsträckning på samtal, dels med enskilda elever, dels i grupp men även i tvärgrupper över hela skolan. Skolan arbetar ofta med olika former av teman. I dessa teman berättar lärarna att många tillfällen ges för att arbeta med gruppstärkande övningar. Elever uppger att de är trygga på skolan och både elever och lärare säger att personalen alltid ingriper om något händer. "Vi har låg acceptansnivå", säger en lärare. Under lektioner och på raster kan inspektörerna se elever som samarbetar, hjälper och visar respekt för varandra.

Föreläggande:**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till. När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Motivering:

I skollagen anges att om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska rektorn se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Vidare ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur och när åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

I samtal med rektorn och lärarna framkommer att alla elever i behov av särskilt stöd inte får det stöd de enligt författningarna har rätt till. Enligt elever och lärarna sker en omfattande anpassning av den ordinarie undervisningen för att på detta sätt hjälpa de elever som har svårigheter. Därutöver ges särskilt stöd i en lägre omfattning. Skolförvaltningen i Falu kommun har ett centralt utarbetat underlag för hur en utredning ska göras och hur åtgärdsprogrammen ska utformas. Skolinspektionen har tagit del av ett urval av skolans åtgärdsprogram. Trots att den mall som skolförvaltningen har utarbetat har använts, uppfyller inte åtgärdsprogrammen på Lingshedsskolan det författningarna kräver. De åtgärder skolan föreslår i programmen är inte alltid relaterade till läroplanen och kursplaners syfte, centrala innehåll och kunskapskrav utan är mer allmänt hållna. Detta gör det svårt att förstå vad skolans insatser egentligen innebär och vilka svårigheter som ska avhjälpas. Som exempel på detta kan nämnas skrivningar som "få fortsatt stöd på lektionen", specialpedagogen tränar 1-2 gånger per vecka". Det saknas dessutom en beskrivning av hur skolan ska följa upp och utvärdera åtgärdsprogrammen. Enligt lärarna på skolan utarbetas inte åtgärdsprogram i den omfattning som behövs. Elevhälsan, bestående av skolsköterska, rektor, läkare och psykolog, rådfrågas men deltar inte i upprättandet av åtgärdsprogram.

Tillsynen visar att alla elever med behov av särskilt stöd inte erbjuds det särskilda stöd de har rätt till. Inte heller upprättas åtgärdsprogram i den omfatt-

2012-02-06

Dnr 43-2011:1667

6 (9)

ningen som behövs. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

3 kap. 8-9 § tredje stycket skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar/Lpo 94 2.8 Mål och riktlinjer

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

Läraren ska, enligt läroplanen, utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling i förhållande till de nationella kunskapskraven och göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper. Läraren ska sedan muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen. Enligt skollagen ska läraren ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i de ämnen eleven får undervisning i och detta i en individuell utvecklingsplan.

Som tidigare nämnts redovisar skolan hur väl eleverna i årskurs 5, uppnår kunskapskraven. Denna sammanställning visar att alla elever i alla ämnen utom där det finns nationella ämnesprov, uppnår kunskapskraven. Vid samtal med lärare och rektor framkommer dock att denna sammanställning inte är helt tillförlitlig utan mer en uppskattning än en bedömning av elevernas förmåga att uppfylla kunskapskraven. I elevernas individuella utvecklingsplaner bedömer lärarna elevernas måluppfyllelse i de naturorienterade och samhällsorienterade ämnena i block vilket gör det omöjligt att utläsa hur väl eleverna uppfyller kunskapskraven i de enskilda ämnena. Även den framåtsyftande delen av elevernas individuella utvecklingsplaner måste förbättras så att den delen på ett bättre sätt sammanfattar vilka kunskaper och förmågor eleverna ska utveckla för att uppnå de nationella målen.

Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektorn tar inte sitt ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten och att dessa resultat omsätts i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

I skollagen och läroplanen beskrivs tydligt rektors ansvar för skolans resultat och för att det på skolan bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete. Detta arbete innebär planering, uppföljning och utveckling av utbildningen utifrån de nationella målen. Rektors ansvar är bland annat att se till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att inrikta verksamheten mot de nationella målen. Detta systematiska kvalitetsarbete ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och eleverna på skolan. Elevernas vårdnadshavare ska också ges möjlighet att delta. Skollagen anger också att kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

I skolans dokumentation och i intervjuer med lärare och rektor och framkommer att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Rektorn tar inte sitt ansvar för att följa upp och utvärdera verksamheten och skolans resultat. Inte heller utvärderar och omprövar rektorn regelbundet och systematiskt de särskilda stödinsatser som ges på skolan. Vidare behöver rektorn ta ett större ansvar för att inhämta kunskaper om och följa upp lärarnas undervisning på ett systematiskt sätt och använda underlaget för att identifiera utvecklingsområden. Rektorn medger att elevernas resultat, det särskilda stödet och lärarnas undervisning inte systematiskt utvärderas för att ompröva organisationen, stödinsatser och arbetssätt. I den enkät Skolinspektionen har genomfört med skolans lärare ges området "skolans utveckling" låga värden. Likaså ges lågt värde på "likvärdighet/ fokus på uppdraget". Lärarna uppger att de saknar rektorns ledning och styrning i det dagliga arbetet även om de förstår att detta kan vara svårt då rektorn ansvarar för två skolor. "Vi sköter oss själva" säger lärarna.

Av tillsynen framgår att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete där resultat inte omsätts i åtgärder för att uppfylla de nationella målen. Det brister också i rektors pedagogiska ledarskap där rektor ska ha ett övergripande ansvar och verka som pedagogisk ledare och chef över lärarna. Detta sammantaget visar att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Föfattning:

4 kap. 4-5 § skollagen Lgr 11 2.8

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans plan för att motverka kränkande behandling av barn och elever uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Viktiga delar saknas i skolans plan mot kränkande behandling. Skolan måste förbättra planen så att det går att utläsa vilka åtgärder skolan ämnar vidta utifrån den kartläggning skolan gjort. Skolan saknar också en redogörelse för hur de planerade åtgärderna från det förra läsåret genomförts.

Föfattning:

6 kap. 8 § skollagen

Bakgrund

Beskrivning av Linghedsskolan

Linghedsskolan, byggd 1894, ligger några kilometer nordost om Svärdsjö. Skolan har ändamålsenliga undervisningslokaler och en stor skolgård för elevernas utevistelse. Skolan besöks en dag i veckan av en skolsköterska. Skolan har också tillgång till psykolog och skolläkare om så behövs. Skolan har ett eget mindre bibliotek.

Linghedsskolan omfattas av en förskoleklass med åtta barn och årskurserna 1-6 med sammanlagt 57 elever samt ett fritidshem. Skolan har en rektor som också är rektor över grannskolan Rönndalsskolan. Rektorn har arbetat på skolan i två år. Skolan är organiserad i åldersblandade elevgrupper i årskurserna 2-3 och 4-6. Förskoleklassen och årskurs 1 arbetar var för sig. En av skolans lärare är utbildad specialpedagog.

I ärendets slutliga handläggning har Siw Sjödin deltagit

På Skolinspektionens vägnar

Håkan Eilard
Enhetschef

Tommy Bucht
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

2 (2)

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).